

PROTECȚIA N.B.C. ÎN CAZ DE CONFLICT ARMAT

I. Concepția realizării protecției N.B.C.

1. GENERALITĂȚI

Protecția N.B.C. (nucleară, biologică și chimică) reprezintă acțiunea de ocrotire a salariaților pe timp de conflict armat împotriva efectelor A.D.M. (armelor de distrugere în masă), iar pe timp de pace împotriva E.A.D.A. (emisii altele decât atacul cu arma nucleară, biologică sau chimică) și S.C.T.I. (substanțelor chimice toxice industriale).

Armele de distrugere în masă sunt acele arme care, folosite de agresor, determină un volum mare de distrugereri de bunuri materiale (distrugereri de clădiri, construcții, utilaje, instalații, mijloace de transport etc.) precum și un număr mare de victime în rândul salariaților și animalelor neprotejate.

Altfel spus, protecția N.B.C. reprezintă acțiunea de ocrotire a salariaților (populației) împotriva contaminării radiologice, biologice și chimice și se asigură prin mijloace speciale de protecție individuală, colectivă și prin alte măsuri tehnice și organizatorice, care se realizează din timp de pace, cu prioritate în zonele de risc nuclear, chimic sau biologic.

Agenții economici cu surse de pericol nuclear, chimic sau biologic au obligația de a evalua periodic zonele de risc, de a stabili măsurile de prevenire și de protecție necesare, de a asigura înștiințarea autorităților publice, alarmarea și protecția populației afectate.

Dacă posibilitatea contaminării radiologice, biologice și chimice ca urmare a întrebuințării A.D.M. este în mod curent condiționată de existența unui conflict armat, a unui război, accidentul nuclear, chimic, poluarea accidentală, izbucnirea unor epidemii sau epizootii, constituie evenimente imprevizibile cauzate de avarierea sau deteriorarea unor instalații, a unui utilaj sau mijloc de transport etc. sau intenționat de către teroriști și duc la eliberarea în mediul înconjurător a unor substanțe care pot avea impact deosebit de grav asupra populației cât și asupra mediului.

Pentru a diminua efectele unor astfel de evenimente este necesar a se realiza un ansamblu de măsuri și acțiuni, unele de specialitate care intră în competența organismelor militare, de protecție civilă și unor instituții civile de specialitate și altele care trebuie cunoscute și respectate de către populație.

Conform Legii Protecției Civile cap. VI „prevenirea și protecția populației și bunurilor materiale împotriva efectelor armelor convenționale, nucleare, biologice sau ale dezastrelor se asigură printr-un ansamblu de măsuri constând din: înștiințare și alarmare, evacuare, adăpostire, protecție nucleară biologică și chimică (N.B.C.), mascare, camuflare și alte măsuri tehnice și organizatorice specifice”.

2. PROTECȚIA N.B.C. ÎN SITUAȚII DE CONFLICT ARMAT

2.1. PROTECȚIA NUCLEARĂ

Protecția nucleară se impune ca urmare a întrebuițării de către agresor armei nucleare.

Arma nucleară se bazează pe acțiunea distructivă a imensei cantități de energie care se degajă în timpul exploziei nucleare. Efectul ei vătămător poate întrece de sute de mii de ori efectul vătămător al celei mai puternice muniții încărcate cu substanțe explozive obișnuite.

Arma nucleară este cel mai puternic mijloc de distrugere în masă, capabil să producă într-un timp scurt, pierderi mari în oameni, distrugeri la construcții, bunuri materiale, distrugeri și blocări de adăposturi, distrugeri și avarii la rețelele electrice, de gaze, apă, termoficare, canal, telecomunicații, contaminare radioactivă pe suprafețe de teren foarte mari. Aceste distrugeri se produc datorită acțiunii factorilor distructivi ai exploziei nucleare: unda de șoc, emisiunea de lumină, impulsul electromagnetic, radiația penetrantă și contaminarea radioactivă.

Pentru protecția împotriva efectelor factorilor distructivi ai exploziei nucleare trebuie să reținem următoarele :

- Împotriva armei nucleare ne protejăm prin adăpostire;
- Nu trebuie să privim spre sfera de foc;
- Ne adăpostim numai după construcții solide sau obstacole naturale;
- Nu stăm în picioare, expuși la explozie;
- Orice obstacol micșorează sub limitele periculoase acțiunea factorilor distructivi ai exploziei nucleare;
- Împotriva contaminării radioactive ne protejăm dacă împiedicăm contactul prafului radioactiv cu organismul.

2.2. PROTECȚIA CHIMICĂ

Protecția chimică se impune ca urmare a întrebuițării de către agresor a armei chimice.

Arma chimică este tot un mijloc de distrugere în masă care se bazează pe folosirea S.T.L. (substanțelor toxice de luptă) în scopul nimicirii în masă a oamenilor (salariaților) și animalelor.

Substanțele toxice de luptă sunt compuși chimici care folosiți în luptă pot vătăma oamenii (salariații) și animalele neprotejate și contaminate aerul, terenul, construcțiile, îmbrăcămintea, produsele alimentare, furajele, apa, făcându-le periculoase pentru viață.

După modul cum acționează asupra ființelor vii S.T.L. sunt:

- S.T.L. neuroparalitice – acționează asupra sistemului nervos și sunt cele mai periculoase pentru că produc moartea în cel mai scurt timp (sarin, soman, tabun, Vx.);
 - S.T.L. vezicante – atacă pielea și produc răni greu vindecabile (iperita, levizita, azotiperita);
 - S.T.L. toxice generale - atacă unele tipuri de celule vitale și sisteme enzimatic (acid cianhidric, clorcian);
 - S.T.L. sufocante - atacă căile respiratorii producând sufocarea oamenilor (fosgen, difosgen, clor);
 - S.T.L. iritante - care după organele pe care le afectează sunt iritant lacrimogene (CS, cloracetofenona, cloropicrina) și iritant strănutătoare (adamsita, difenilcianarsina);
 - S.T.L. psihochimice - acționează asupra psihicului uman (L.S.D.-25, BZ. mescalina).

Ca atare, populația (salariații) poate fi afectată pe trei căi: pe cale respiratorie, pe cale cutanată, (prin căderea substanței toxice pe pielea descoperită sau contactul cu materiale contaminate) și prin ingerare odată cu produsele alimentare sau apa contaminată.

Protecția salariaților (populației) cât și a bunurilor materiale de orice natură împotriva acțiunii vătămătoare a substanțelor toxice de luptă constă în evitarea contactului direct cu acestea.

Aceasta se poate realiza prin izolarea la locul de muncă, camere de locuit (birouri) și adăposturi etanșe, a căror atmosferă să rămână nepoluată cu substanțe toxice. Adăpostirea în spații închise ermetic rămâne o măsură absolut utilă.

Protecția persoanelor este eficientă dacă:

- Din primele minute se îndepărtează S.T.L. de pe piele, îmbrăcăminte etc, efectele lor fiind reduse, se atenuază sau nu mai apar;
- La atacul cu S.T.L. ne echipăm imediat cu masca contra gazelor și ne adăpostim;
- Dacă la apariția primelor semne de intoxicație acordăm primul ajutor imediat, viața persoanei poate fi salvată;
- Apa și alimentele nu se consumă fără controlul și avizul organelor de specialitate.

2.3. PROTECȚIA BIOLOGICĂ

Protecția biologică se impune ca urmare a întrebuintării de către agresor a armei biologice.

Arma biologică face parte din A.D.M. și include agenții patogeni utilizați în scopuri agresive, care în urma răspândirii prin diferite mijloace tehnice și procedee, pot determina îmbolnăviri în masă a salariaților (populației) sau animalelor precum și distrugerea unor culturi vegetale, cu scopul scăderii capacității economico-sociale și de apărare a țării.

Pentru a se descoperi la timp folosirea armei biologice de către agresor și luarea măsurilor corespunzătoare de protecție, fiecare salariat trebuie să cunoască bine semnele folosirii acestei arme caracterizate prin:

- Exploziile înfundate ale bombelor de aviație și proiectilelor de artilerie;
- Zborul avioanelor la joasă înălțime și apariția unor nori de fum sau ceață în urma lor ;
- Aruncarea din avioane a diferitelor obiecte (lăzi, cutii), urmată de apariția la cădere a unui număr mare de insecte și rozătoare care nu se întâlnesc în mod obișnuit în zonă;
- Prezența unui număr mare de cazuri de boli contagioase printre salariați;
- Îmbolnăvirea în masă a animalelor domestice și sălbatice precum și a păsărilor.

Agenții patogeni care pot fi utilizați în producerea armei biologice sunt:

- Bacterii care produc boli cum ar fi: antrax, ciumă, holeră, febră tifoidă, botulismul;
- Virușii ce produc: encefalita, gripa, variola;
- Rickettsii care produc: tifosul exantematic, febra japoneză;

Protecția împotriva armei biologice constă în luarea din timp a unor măsuri de prevenire care pot scădea mult acțiunea vătămătoare a acestora.

Una dintre cele mai eficiente măsuri este vaccinul și anatoxinele.

Vaccinurile sunt preparate medicale care conțin microbi (inerti sau mult atenuați) care introduși în corp determină răspunsul imunologic al organismului făcând ca rezistența acestuia să crească.

Prevenirea și combaterea efectelor provocate în rândul salariaților, populației (sau animalelor), prin răspândirea în scopuri agresive a agenților patogeni, se realizează prin măsuri cu caracter antiepidemic (antiepizootic), care urmăresc înlăturarea sau modificarea în sens favorabil a factorilor principali care alcătuiesc verigile lanțului epidemiologic și anume:

- Sursele de infecție: oameni sau animale bolnave;
- Căile de transmitere a infecției: aerul, apa, alimentele, insectele și rozătoarele (vectori), obiectele contaminate;
- Masa receptivă: oamenii sau animalele pentru îmbolnăvirea cărora se difuzează agenții patogeni.

Înteruperea chiar a unei singure verigi a lanțului epidemiologic împiedică apariția epidemiei (epizootiei). În acest scop se întreprind măsuri de lichidare a sursei de infecție și a căilor de transmitere și se urmărește creșterea rezistenței masei de salariați.

Măsurile care se întreprind față de sursa de infecție constau din:

- Respectarea de către salariați(populație) a obligațiilor ce le revin în cadrul stării de carantină;
- Sprijinirea activităților de depistare și izolare a bolnavilor cu semne de boală infecto-contagioasă și sesizarea organelor sanitare;
- Respectarea măsurilor de izolare și supraveghere a celor ce au venit în contact cu bolnavii infectați;

Măsurile care se întreprind împotriva transmiterii infecției constau în:

- Protejarea căilor respiratorii, a pielii și mucoaselor, cu ajutorul mijloacelor speciale sau simple de protecție individuală;
- Ermetizarea ușilor și ferestrelor la locuințe;
- Evitarea consumării apelor din surse necontrolate de organele sanitare. Până la avizarea calității apei, se va bea apă fiartă și răcită sau apă îmbuteliată;
- Executarea indicațiilor organelor sanitare privind dezinfecția surselor de apă potabilă (fântânilor);
- Respectarea indicațiilor organelor sanitare privind consumarea legumelor, fructelor, produselor de origine animală;
- Asigurarea colectării și evacuării în mod igienic a gunoiului menajer;
- Executarea indicațiilor organelor sanitare privind autocontrolul preventiv al corpului și îmbrăcămintei, demuștizarea și distrugerea rozătoarelor din locuințe (loc de muncă), magazii etc.

Principalele semne întâlnite la majoritatea bolilor infecto contagioase provocate de un atac cu arma biologică sunt: temperatură ridicată, tulburări digestive (grețuri, vărsături, diaree), tulburări respiratorii, dureri de cap, senzație de amețeală, stare de agitație și apariția unor pete caracteristice pe corp.